

	<i>sg.</i>	<i>pl.</i>	<i>sg.</i>	<i>pl.</i>
<i>Nom.</i>	předseda	předsedové turisté/-i	soudce	soudci
<i>Gen.</i>	předsedy	předsedů	soudce	soudců
<i>Dat.</i>	předsedovi	předsedům	soudci	soudcům
<i>Ak.</i>	předsedu	předsedy	soudce	soudce
<i>Vok.</i>	předsedo!	předsedové	soudce!	soudce
<i>Lok.</i>	předsedovi	předsedech	soudci	soudcích
<i>Instr.</i>	předsedou	předsedy	soudcem	soudci

turista, kolega, hrdina – *hero*
 socialista, kapitalista, scénárista
 fotbalista, hokejista, tenista
 pianista, houslista, basista
 Kundera, Klíma, Procházka
 Jirka, Jindra, Honza, Pepa

plátce – *payer*, příjemce – *payee*
 průvodce – *guide*, správce – *caretaker*
 poradce – *adviser*, únosce – *kidnapper*,
 vůdce – *leader*, vynálezce – *inventor*
 zájemce – *interested person*
 žalobce – *prosecutor*

☞ „Předseda“ in the singular is much more like „žena“ (F -a) than like „pán“ (Ma. hard): only the Dat. and Loc. follow the type „pán“. In the plural it completely follows the „pán“ type. „Soudce“ is almost the same as „muž“ (Ma. soft) with the exception of the Nom. and Voc. sg.

❖ 9. Dejte do správných tvarů:

Ještě neznáš mého (kolega Honza) _____. O (kolega Honza) _____ jsem ti hodně vyprávěla. Seznámím tě s (Honza) _____. Četl/a jsi něco od (Kundera nebo Klíma) _____? Praha je plná (turisti) _____. Díval ses večer na (čeští hokejisté) _____, jak vyhráli nad (finští hokejisté) _____? Víš něco o (nový předseda ODS) _____? Po Praze jsme chodili jen s (průvodce – pl.) _____. Tu informaci mám od (jeden průvodce) _____. Sešli jsme se s (poradce) _____ (pan předseda) _____. O (ti soudci) _____ se hodně mluví. Práce (soudci) _____ je velmi zodpovědná. Kolik je (zájemce) _____ o kurz? Víš něco o největším českém (vynálezce) _____ všech dob, Járovi Cimrmanovi? Poslal peníze na účet (příjemce) _____. Chtěl se stát (strojvůdce) _____, ale bohužel měl problémy se zrakem.

☞ plný+Gen.: sklenice plná vody; ODS – Občanská demokratická strana

	<i>sg.: moře + et</i>	<i>pl.: města + at</i>
<i>Nom.</i>	kuře, dítě	kuřata
<i>Gen.</i>	kuřete, dítěte	kuřat
<i>Dat.</i>	kuřeti, dítěti	kuřatům
<i>Ak.</i>	kuře, dítě	kuřata
<i>Vok.</i>	kuře, dítě	kuřata
<i>Lok.</i>	kuřeti, dítěti	kuřatech
<i>Instr.</i>	kuřetem, dítětem	kuřaty

dítě sg. = kuře (N), pl. = děti (F) → (místnosti, věci + lidi) !!!!!
to dítě – ty děti

kocour, kočka a kotě → kočičí hlavy (*cobblestones*)
pes, fena a štěně → psí počasí
kohout, slepice a kuře → slepičí, kuřecí polévka
býk, kráva a tele → býčí krev (víno), telecí maso
beran, ovce a jehně → ovčí sýr, jehněčí maso
kozel, koza a kůzle → kozí sýr!
kůň, kobyla a hříbě → koňský salám!!!!

rajče ⇐ rajské jablíčko ↗ rajčatový salát
↘ rajská polévka

poupě ⇐ malý květ
děvče ⇐ malá (i "velká") dívka
vnouče ⇐ malý vnuk/vnučka

!
dvojče – *twin* + trojče, čtyřče, paterče...
doupě – *den*
hrabě Monte Christo – *count*
kníže – *prince*
zvíře – *animal*
klíště – *tick*

❖ 10. Dejte do správných tvarů:

Dědeček čte (dítě) _____, (jeho vnouče) svému _____ pohádku o (kotě a štěně) _____. Jde pak s (dítě, kotě a štěně) _____ do zoologické zahrady podívat se na (různé zvíře *pl.*) _____. Vzali si s sebou taky kuře, tedy kus (pečené kuře) _____. Dítě se bálo (každé velké zvíře *pl.*) _____, chtělo si hrát jen s (kotě a štěně) _____. Ke (kuře) _____ si dali taky kus (rajče) _____. K (pečené kuře *pl.*) _____ se nejvíc hodí pečené brambory a (rajče *pl.*) _____. Ale pečené brambory si s sebou vzít nemohli.

Kup kilo brambor a (rajče *pl.*) _____.

Jaro už vrcholí! Podívej se, kolik (poupě *pl.*) _____ je na stromech!

Četl jsi knížku o (hrabě Monte Christo) _____?

Slepice chodí se svými (kuře *pl.*) _____, kráva s (tele *pl.*) _____, ovce s (jehně *pl.*) _____, koza s (kůzle *pl.*) _____, kobyly s (hříbě *pl.*) _____ a babička s (vnouče *pl.*) _____.

Četl jsem zajímavou knížku o (zvíře *pl.*) _____. Víš něco o životě (lesní zvíře *pl.*) _____?

Kolik (český kníže *pl.*) _____ znáš? Mluvil/a jsi někdy s (nějaký opravdový kníže) _____?

Honza a jeho bratr jsou (dvojče *pl.*) _____. Znáš (nějaké dvojče *pl.*) _____? Mám se nechat očkovat proti (klíště *pl.*) _____?

Utvořte názvy mláďat od těchto zvířat:

medvěd – _____

slon – _____

kachna – _____

pták – _____

vlk – _____

?

Trochu matematiky

Bratr: Mám stejně bratrů jako sester. Moje sestra má třikrát víc bratrů než sester. Kolik má tato rodina dětí? Kolik je v této rodině chlapců a děvčat?

	M	vrátný = dobrý	F	dovolená = dobrá
Gen.		od vrátného		z dovolené
Dat.		k vrátnému		k dovolené
Ak.		na vrátného		na dovolenou
Vok.		pane vrátný!		
Lok.		o vrátném		o dovolené
Instr.		s vrátným		s dovolenou
Nom.		vrátní		dovolené + drobné N
Gen.				-ých
Dat.				-ým
Ak.				-é
Lok.				-ých
Instr.				-ými

dospělý, -á – *adult*
 nemocný, -á
 příbuzný, -á
 známý, -á
 zraněný, -á

konečná – *the last stop*
 kopaná = fotbal
 košíková = basket
 schovávaná – *hide-and-peek*
 svíčková
 trvalá – *permanent wave*
 vrátná

	N	školné = dobré
Gen.		bez školného
Dat.		ke školnému
Ak.		školné
Lok.		o školném
Instr.		se školným

kapesné – *pocket money*
 kolejné – *fee*
 nájemné – *rent*
 mýtné – *toll*
 spropitné – *tip*
 vstupné – *admission (fee)*
 výkupné *ransom money*

	M	mluvčí = moderní	F
Gen.		od mluvčího	mluvčí
Dat.		k mluvčímu	mluvčí
Ak.		na mluvčího	mluvčí
Vok.		pane mluvčí!	paní mluvčí!
Lok.		o mluvčím	mluvčí
Instr.		s mluvčím	mluvčí
Nom.		-í	
Gen.		-ích	
Dat.		-ím	
Ak.		-í	
Lok.		-ích	
Instr.		-ími	

Jiří, Dalí
 cestující – *passenger*
 kolemjdoucí
 pěší
 pokladní
 průvodčí – *guard, conductor*
 spolubydlící
 rozhodčí – *referee, arbiter*
 rukojmí – *hostage*
 účetní – *accountant*
 účinkující – *performer*
 vedoucí – *head, boss*
 věřící – *believer*
 vrchní – *headwaiter*

❖ 26. Utvořte správné tvary:

Vláda projednávala výši (školné) _____. Co si myslíte o (školné) _____? Rozvedl se s manželkou a teď musí platit (výživné) _____ na děti. Ve srovnání s některými jinými evropskými státy je výše (mýtné) _____ na českých dálnicích o něco nižší. Necháváte u vás číšníkům (spropitné) _____. Kolik? Ochutnal/a jsi (svíčková) _____? Jakou v tomto roce plánuješ (dovolená) _____? Na kterou (dovolená) _____ nikdy nezapomeneš? Proč? Objednám se u kadeřnice na (trvalá) _____. Nemáš pár (drobné pl.) _____? Lidí rádi jezdí na (dovolená pl.) _____ k moři. Nejvíce dopravních nehod na českých silnicích je bohužel už tradičně během posledního prázdninového víkendu, kdy se všichni vracejí z (dovolená pl.) _____. Při autonehodě bylo několik (zranění pl.) _____. Sanitky odvážely (zranění) _____ do nemocnic. Vystupujeme na (konečná) _____. Já musím vystoupit jednu stanicí před (konečná) _____. Stal se (mluvčí) _____ Strany zelených. Byla jedinou ženou (rozhodčí) _____. Pořád si pletu (průvodce) _____ s (průvodčí) _____. Jak si mám zapamatovat, kdo je kdo? – No, zkus si vzpomenout, že je průvodce jak člověk, tak knížka a že se práce průvodce, na rozdíl od práce (průvodčí) _____, dá dělat i během studií. Musím se zeptat (pan pokladní) _____ nebo (paní pokladní) _____ na účet, něco není v pořádku. Zavolej (vrchní) _____, budeme platit. Bavíš se někdy na koleji s (pan vrátný) _____ a (paní vrátná) _____? Většina (jeho příbuzní pl.) _____ žije v zahraničí. S (příbuzní pl.) _____ se setkáváme jednou do roka. Znáš (všichni tvoji příbuzní) _____? Už dál nechci bloudit, zeptej se (kolemjdoucí m.) _____ na cestu! Policie jednala s únosci o výši (výkupné) _____ na záchranu (rukojmí pl.) _____. Znáš někoho z (účinkující pl.) _____ v tom novém muzikálu? Jméno ani jednoho (účinkující) _____ mi nic neříká. Musím zajít za (účetní M) _____. Zapsal se do kurzu pro (mírně pokročilí) _____.

řít něco na vysvětlenou; večírek na rozloučenou

Zabloudil/a jsi někdy v Praze nebo v nějakém jiném městě?

Bloudil jsi dlouho?

Jaký to byl pocit?

Kdo ti pomohl najít cestu?